

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

Gospodinu Ivanu Brajoviću

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica

Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	17. VII 20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-57
VEZA:	Broj:
EPA:	Datum:
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Na osnovu člana 187. i 188. Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru rada i socijalnog staranja Kemaluru Purišiću postavljam sledeće

Poslaničko pitanje

Šta Ministarstvo rada i socijalnog staranja planira da uradi u nastavku kontinuirane zaštite starih lica u Crnoj Gori?

Obrazloženje

Uvažavajući činjenicu da se zaštita starih lica u Crnoj Gori obavlja na sistemski način i da je na zadovoljavajućem nivou, pitanje sam postavio iz dva osnovna razloga. Prvo zbog činjenice da je Crna Gora već dostigla fazu ubrzanog staranja stanovništva i drugo zato što su sve do sad urađene ankete pokazale da među marginalizovanom grupom ljudi spadaju i stare osobe.

Prema podacima iz 2011. Godine u Crnoj Gori živi oko 80.000 stanovnika starijih od 65 godina ili 12,8%. Ako ove podatke uporedimo sa podacima iz 1921. godine kada je u Crnoj Gori osoba starijih od 65 godina bilo 6%, jasno uočavamo da je trend starenja stanovništva u

porastu sa daljom pretpostavkom Monstata da će do 2050. godine četvrtina stanovništva u Crnoj Gori imati više od 65 godina starosti.

Na ovaj izazov Crna Gora ima jasan odgovor kroz izradu pravnog okvira koji je kompatibilan sa svim međunarodnim dokumentima iz ove oblasti. Zatim krovni zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti a urađena i Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starih lica za period 2013-2017. godina sa pratećim Akcionim planom.

Ovakav pravni okvir je garancija da ova izuzetno osjetljiva grupa stanovništva čiji je najveći problem loše zdravlje, samoća i nemogućnost da brinu za sebe, uz nedovoljnu i neredovnu zaštitu porodice da će od strane Crne Gore biti zaštićena na najbolji mogući način.

Dva su osnovna vida zaštite starih lica institucionalna i vaninstitucionalna zaštita. Kada govorimo o institucionalnoj zaštiti onda tu prije svega mislimo na Centre za socijalni rad i rezidencijalne ustanove za smještaj korisnika, kao i domove za stara lica koja su u privatnom vlasništvu. Smještaj starih lica moguće je realizovati u tri rezidencijalne ustanove: Dom starih "Grabovac" u Risnu, Dom za stare u Bijelom Polju, Specijalni zavod "Komanski most".

Ove ustanove pružaju kvalitetnu zaštitu i smještaj starim licima ali su kapaciteti sigurno nedovoljni i treba stvarati uslove za otvaranje još većeg broja ovih ustanova u drugim gradovima Crne Gore (Podgorica i Pljevlja...).

Poseban akcenat bih stavio na smještaj starih lica sa demencijom koji je jako prisutan u svijetu pa tako nije zaobišao ni naše stanovništvo.

U ovim javnim ustanovama treba svakokako raditi na profesionalnom jačanju kapaciteta zaposlenih u njima.

Donešena strategija od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja je veoma dobro prepoznala vaninstitucionalnu zaštitu starih lica koja moramo priznati nije još uvijek dobro razvijena. Na lokalnom nivou razvijene su socijalne usluge u 17 opština i od tih usluga najviše je za stara lica 21,9% koje koriste oko 1.189 korisnika.

Ovo je dobar pristup dostupnosti usluga starim licima koji svoje potrebe prioritarno zadovoljavaju u sredini u kojoj žive.

U daljem nastavku zaštite starih lica ciljne grupe treba da budu siromašni i oni koji se nalaze u ruralnim područjima, samohrani korisnici i oboljeli od demencije.

Kao prioritetan problem starih lica mora se prepoznati i na nivou lokalnih samouprava. Ako je a jeste ovo obaveza svih društvenih aktera prema fenomenu starenja u uključivanju ovih pitanja u sve oblasti društvenog života razvoja onda i finansiranje vaninstitucionalne zaštite mora biti obaveza države i lokalnih samouprava, privatnih fondova, civilnog sektora,

međunarodnih fondova ali i pojedinaca odnosno članova njegove porodice kao korisnika ovih usluga.

I na kraju siguran sam da će ovako dobro postavljen koncept zaštite starih lica kroz multidisciplinarni rad Ministarstva rada i socijalnog staranja i ostalih državnih organa zajedno sa lokalnom samoupravom uz pomoć NVO sektora, medija, privatno-javnog sektora dati doprinos još većoj brizi za stara lica i na taj način doprinijeti njihovom boljem socioekonomskom i zdravstvenom stanju.

Molim Vas da mi odgovor na postavljeno pitanje dostavite i u pisanoj formi.

Poslanik

Dr. Suad Numanović

Crna Gora

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	21. VII 20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-57/2
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG:

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Broj: 023-446/17-2
Podgorica, 21.07.2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Aleksandar Jovičević, generalni sekretar

PODGORICA

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

U skladu sa članom 191 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 51/06 i 66/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 88/09), dostavljamo Vam odgovor na poslaničko pitanje postavljeno ministru rada i socijalnog staranja Kemal Purišiću za sjednicu Skupštine Crne Gore „Premijerski sat i poslanička pitanja“, koja je zakazana za 24.07.2017. godine.

Molimo Vas da se odgovor dostavi poslaniku Suadu Numanoviću.

S poštovanjem,

SEKRETAR MINISTARSTVA
Elnedjn Rovčanin

Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Broj: 023-446/17-1
Podgorica, 20. 07. 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

g-din Aleksandar Janković, generalni sekretar

PODGORICA

U vezi Vašeg akta broj: 00-61-2/17-57/1 od 17.jula 2017.godine, na pitanje poslanika Suada Numanovića, postavljeno ministru rada i socijalnog staranja Kemaluru Purišiću za Trinaestu-posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja Skupštine Crne Gore, sazvanu za 24.jul 2017.godine, koje glasi:

„Šta Ministarstvo rada i socijalnog staranja planira da uradi u nastavku kontinuirane zaštite starih lica u Crnoj Gori?“

Ministar rada i socijalnog staranja daje sljedeći:

Odgovor

Poznata je činjenica da je Crna Gora već dostigla fazu ubrzanog starenja stanovništva i da je po poslednjem popisu stanovništva iz 2011.godine u državi živjelo oko 80.000 lica starijih od 65 godina ili 12.5%, pa možemo pretpostaviti da se taj negativan trend i dalje nastavlja. U pitanju su građani na koje zbog starosne dobi, materijalnog i zdravstvenog stanja, kao i drugog socijalnog statusa država treba da obrati posebnu pažnju.

Imajući u vidu navedeno, u skladu sa novim Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti iz 2013.godine i Strategijom razvoja socijalne zaštite starih lica 2012-2017. godine u kontinuitetu se radi na unaprjeđenju zaštite starih lica. Zakonom su uspostavljena prava

na materijalna davanja i prava na usluge socijalne zaštite. Donijeti su zakonom propisani podzakonski akti.

U narednom periodu planirana je izrada nove Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starih lica u Crnoj Gori 2018-2022. godine, u cilju preduzimanja neophodnih aktivnosti na daljem poboljšanju socijalno-ekonomskog položaja starih lica. U toku su aktivnosti na izradi analize realizacije Strategije razvoja socijalne zaštite starih lica 2012-2017. godine koja će biti osnov za planiranje daljih aktivnosti. Nova Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starih lica svoje utemeljenje će naći u započetim kontinuiranim reformskim procesima u Crnoj Gori koji su vođeni opredjeljenjem države da se uključi u evropske integracione procese u cilju bržeg privrednog, ekonomskog i društvenog razvoja.

Akcionim planom za realizaciju Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starih lica u Crnoj Gori će biti predviđene mjere i aktivnosti, koje treba preduzeti u cilju unaprjeđenja zaštite starih lica kojima je potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite, identifikovanja potreba korisnika i strateško, međusistemski usklađenog planiranja usluga na različitim nivoima, razvoju usluga koje podržavaju život u zajednici, kao i uvođenju sistema kvaliteta u socijalnu zaštitu.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisna su materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite, a takođe i drugim propisima i programima utvrđena su prava koja mogu ostvariti stara lica u skladu sa materijalnim i zdravstvenim stanjem, kao što su: materijalno obezbjeđenje, dodatak za njegu i pomoć, lična invalidnina, jednokratne pomoći, zdravstvenu zaštitu, pravo na povlastice u saobraćaju, subvencija računa za električnu energiju, rješavanje stambenih pitanja i dr.

Javne ustanove socijalne zaštite u Crnoj Gori koje se bave pitanjima zaštite starih lica su centri za socijalni rad i ustanove za smještaj korisnika. Posljednjih godina ubrzano se razvija još jedan vid zbrinjavanja starih, kroz razvoj usluga za stara lica posebno za smještaj starih lica, koji su u privatnom vlasništvu i koji će u narednom periodu poslije sprovođenja postupaka akreditacije i licenciranja biti uključeni u sistem socijalne i dječje zaštite. Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisano je da pružalac usluga socijalne i dječje zaštite može biti ustanova, kako javna tako i privatna, fizičko lice i drugi oblici organizovanja pod uslovom da dobiju licencu za obavljanje djelatnosti od strane nadležnog organa.

Donijet je Pravilnik o visini sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite i kriterijumima za njihovu raspodjelu kojim se propisuje visina sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite, kriterijumi za raspodjelu sredstava po pojedinim opštinama, kriterijumi za učešće opština i dinamika prenosa sredstava, što će pozitivno uticati na razvoj usluga na lokalnom nivou.

Uslugu smještaja za stara lica za sada je moguće realizovati u tri rezidencijalne ustanove: JU Dom starih "Grabovac" u Risnu gdje je smješteno 280 lica, JU Dom starih "Bijelo Polje" u Bijelom Polju gdje je smješteno 165 lica i JU Specijalni zavod "Komanski most" gdje je smješteno 112 lica. Postojeći kapaciteti nisu u mogućnosti da odgovore aktuelnim potrebama starih lica, a posebno ne mogu da obezbijede smještaj starih lica sa demencijom i duševnim problemima. U tom smislu u okviru Regionalnog stambenog programa vode se aktivnosti na povećanju smještajnih kapaciteta u Pljevljima i Nikšiću, stim da i u pojedinim drugim sredinama ima inicijativa za razvoj tog oblika zaštite. Početak rada doma za stara lica u Pljevljima, koji će imati kapacitet za 62 korisnika, očekuje se do kraja tekuće godine. U toku su aktivnosti na obezbjeđenju sredstava za rekonstrukciju objekata sa kojima je raspolagala vojska za potrebe doma za stara lica u Nikšiću. Određen broj starih lica nalazi se i na smještaju u drugu porodicu. Osnovni stručni postupci procjene potreba starih lica i individualnog planiranja u ustanovama razvijaju se u skladu sa savremenim zahtjevima stručnog socijalnog rada i standardima kvaliteta usluga. Stim u vezi sve ustanove socijalne i dječje zaštite donijele su nove Pravilnici o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta u skladu sa propisanim normativima i standardima.

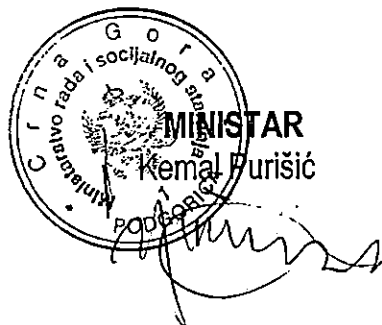
Na osnovu analize identifikovanih lokalnih socijalnih usluga u 2016. godini sagledana je rasprostranjenost usluga za stare i obuhvat korisnika uslugama. Lokalne usluge realizuju se u 17 opština, na čijem obezbjeđivanju je zaposleno 109 lica. Od svih razvijenih usluga, najviše je usluga za stare: 28 usluga, što čini 21,9% svih identifikovanih usluga. Usluga dnevnog boravka za stara lica za sada je uspostavljena u Nikšiću i to tri dnevna boravka sa kapacitetom po 20 korisnika, Danilovgradu dva dnevna boravka i u Mojkovcu jedan takođe svi kapaciteta po 20 korisnika.

Kroz projekat "Nastavak reforme sistema socijalne i dječje zaštite" realizovan je projekat „Pomoć u kući za stare“ u 6 opština u periodu od 9 mjeseci (jul 2015. – mart 2016.) za 236 korisnika. Podrška ovoj usluzi je novim konkursom proširena na 16 opština (sjeverni i centralni region) za 9 mjeseci (april-decembar 2016).

Ove aktivnosti su nastavljene i u 2017. godini prije svega u sjevernom regionu. Pružaoci usluge su Centri za socijalni rad i projektom je angažovano 120 geronto-domaćica koje pružaju uslugu za oko 1200 korisnika.

Sve navedene, kao i druga aktivnosti ukazuju na maksimalno angažovanje Vlade Crne Gore na unaprjeđenju zaštite starih lica ne samo u strateškom i normativnom dijelu nego i u konkretnoj realizaciji aktivnosti planiranih dokumentima.

S poštovanjem,

MINISTAR
Kemal Purišić